

نگاه روز

شروط غیرواقعی ۷ متخاصم علیه آینده سوریه

قطع رابطه تهران و دمشق ناممکن است

به استغان دی‌مستورا، فرستاده ویژه سازمان ملل به سوریه «علامیه اصول» را ارائه کردند که شامل دیدگاه این گروه برای آینده سوریه است و باید شروط این اعلامیه تأمین شود تا آنها در هر گونه فرآیند بازسازی سوریه شرکت کنند. نکته قابل توجه در این اعلامیه اصول این است که این اعلامیه به تحولات کنونی در اراضی سوریه که خلاصه در این می‌شود که دولت بیش از ۸۵ درصد از مناطق خارج از کنترلش را بازپس گرفت، نمی‌پردازد، بلکه به اوضاع سوریه قبل از ۵ سال پیش می‌پردازد؛ آن زمان که این ۷ کشور دست بالا را داشتند و همه‌یमान‌شان یعنی گروه‌های مسلح بر بیش از نیمی از اراضی سوریه سیطره داشتند. چیزی

که باعث می‌شود این استنتاج را مطرح کنیم برخی شروط اساسی و در عین حال غیرواقعی است که این اعلامیه دارد؛ نخست: درخواست از دولت سوریه برای قطع کامل روابطش با ایران و همه بازوهای سیاسی و نظامی‌اش مشخصا حزبالله لبنان. دوم: این اعلامیه با آینده سوریه به عنوان ۲ بخش جدا از هم می‌پردازد، اولی بخش تحت کنترل دولت سوریه و دومی بخش «آزاد شده» ادب، غفرین، الیاب و… می‌شود؛ قانون اساسی، امنیت و سیاست و پیکره آن فقط بر مناطق تحت کنترل دولت انطباق دارد و هیچ ارتباطی با مناطق آزاد شده ندارد. ما بر این باوریم که این مناطق همان شرق فرات است، همان جایی که ذخایر نفتی و گازی سوریه قرار دارد و مناطق شام غلب سوریه که شامل ادلب، غفرین، الیاب و… می‌شود؛ امری که حکایت از آن دارد که امیدواری (آمریکا و متحدان غربی و عربی) به اینکه این مناطق به کنترل دوباره دولت سوریه درنیاید همچنان پایرجاست. سوم: تبدیل شدن پست رئیس‌جمهوری به پست صوری بدون اختیارات تا یعنی رئیس‌جمهور، نخست‌وزیر را انتخاب نمی‌کند و در انتخاب وزرا نیز دخالتی نمی‌کند و هیچ‌گونه ارتباطی با دستگاه امنیتی ندارد. چهارم: اجرای اصل مرکزی‌گریزی در اداره مناطق و پهربرداری آنها از خودمختاری و اینکه رابطه آنها با دولت مرکزی «ظاهری» باشد. پنجم: دولت سوریه جدید خالی از سلاح‌های کشتار جمعی است و در آینده نیز نباید تلاش کند آنها را به دست بیاورد و بعید نمی‌دانیم که بعدا بخواهند عاری از سلاح باشد. این شروط در وهله اول، آمریکایی و اسرائیلی است که دایره مشارکت‌کنندگان برای ارائه آنها باافزودن ۳ کشور اروپایی و ۳ کشور عربی برای بین‌المللی کردن آن در اقدامی بررسی‌شده به منظور بازاریابی و دادن ویژگی «مشروعیت» عربی به آن توسعه یافته است. این خوب است که عربستان، مصر و اردن از جمله ۷ کشوری هستند که این اعلامیه اصول را ارائه کردند، لیکن این حق را داریم که ببرسیم چرا حکومت‌های این کشورها این‌اصول را داخل مرزهای‌شان به اجرا در نمی‌آورند؟ قطع روابط با ایران به عنوان پیش‌شرط مشارکت در فرآیند بازسازی پیش‌شرط غیرممکنی است. اگر مسؤولان سوریه این درخواست را قبل از آنکه بحران آغاز و تشدید شود رد کردند، حالا آيا بعد از ۷ سال از ویرانی و قتل و کوچاندن و مشارکت ایران و حزبالله و دیگر گروه‌های وابسته به آنها برای دفاع از دولت سوریه و جلوگیری از فروپاشی آن و تزییق ده‌ها میلیارد دلار و هزاران کشته در چارچوب عملیات دفاع از آن، دولت سوریه چنین شرطی را می‌پذیرد؟ این ۷ کشور به استثنای مصر همان

کشورهایی بودند که بزرگ‌ترین نقش را در ویرانی سوریه با حمایت کردن از افراد مسلح بازی کردند و اکنون همین کشورها باید بزرگ‌ترین نقش را در بازسازی سوریه بدون هیچ‌گونه پیش‌شرطی بازی کنند. آیا این چیزی نیست که به موجب قوانین بین‌المللی و آسمانی باید صورت گیرد؟ آری… سوریه جدید را می‌خواهیم؟ کشوری دموکراتیک که بر آن آشتی، تسلم، آزادی و برابری حکمفرماست و بخش قضایی عادلانه و مستقل با دستگاه امنیتی حرفه‌ای که از ملت، امنیت و ثباتش حمایت می‌کند، پارلمان مستقلی که نقش نظارتی خود بر دولت و نهادهای اجرایی آن را انجام می‌دهد و پارلمانی که در انتخابات آزاد انتخاب شود، داشته باشد اما این سوریه است، نه سوود، دنامارک و سوئیس و در خاورمیانه قرار دارد و اراضی آن را رژیم‌ی به نام اسرائیل اشغال کرده و هواپیماهایش به شکل منظم برای ضربه زدن به عمق آن در چارچوب نقض تحریک‌آمیز برای امنیت و ثباتش، بمبارانش می‌کنند

از گرسنگی برگ انگور می‌خورند

گزارش تکان‌دهنده از وضعیت زندگی مردم در استان حجه یمن

تداوم شرم‌آور حمایت تسلیحاتی غربی‌ها از ائتلاف متجاوز سعودی

شرکت‌های بزرگ این کشور که قراردادهایی با ریاض امضا کرده‌اند، تهدیدهای عربستان را بهانه کرده‌اند و به‌رغم جنایت‌های جنگی ریاض در یمن، دولت اسپانیا را مجبور کرده‌اند این قرارداد را اجرایی کند. بر اساس آمارهای رسمی، اسپانیا ۲۷۰ میلیون یورو تجهیزات نظامی در سال ۲۰۱۷ به عربستان فروخته و صادرات تسلیحات به ریاض ۶/۲ درصد مجموع فروش این کشور را تشکیل می‌دهد. پایگاه اینترنتی روزنامه فرانسوی لومانیته نیز در گزارشی نوشت: عربستان در دهه‌های اخیر دومین خریدار عمده صنایع اسلحه‌سازی فرانسه بوده است. این کشور در فاصله سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۶ میلادی چندین قرارداد خرید سلاح و تجهیزات نظامی بالغ بر حدود ۱۲ میلیارد یورو با فرانسه منعقد کرده است.

■ **آمریکا جنگ را فرصتی تجاری می‌داند**

در همین راستا محمد عبدالله، رئیس هیات ملی جنبش انصارالله گفت: سازمان ملل به دلیل حمایت مداوم آمریکا از تجاوز و محاصره یمن، قادر به انجام کاری نیست، این در حالی است که واشنگتن این جنگ را فرصت تجاری برای مال‌اندوزی می‌داند. بر این اساس، مایک پمپئو، وزیر خارجه آمریکا که کشورش یکی از شرکای

محمد الحلبوسی رئیس جدید پارلمان عراق شد

رعد الدهلکی، محمد الحلبوسی جوان ۳۷ ساله‌ای است از حزب «الحل» به ریاست جمال الکربولی، او در سومین دوره انتخابات پارلمانی در ۲۰۱۴ به پارلمان عراق راه یافت و عضو کمیسیون حقوق‌بشر بود و سپس ریاست کمیسیون داریایی پارلمان را در ۲۰۱۶ برعهده گرفت. الحلبوسی در ۲۰۱۷ به عنوان استاندار الانبار منصوب شد و در انتخابات ۲۲ اردیبهشت‌ماه ۹۷ به عنوان رهبر فهرست انتخابی «الانبار هویتنا» یار دیگر به پارلمان عراق راه یافت. پیرامون نحوه رسیدن الحلبوسی جوان به ریاست پارلمان حرف و حدیث زیادی در عراق شکل گرفته

تلاش‌های غربی – عربی برای عادی‌سازی روابط با پیروزی‌های میدانی

امارات در سوریه به دنبال چیست؟

گروه بین‌الملل: با نزدیک شدن به موعد نبرد ادلب، آخرین نبرد بزرگ در سوریه، دمشق طی ماه‌های اندک گذشته، شاهد هجوم تماس‌های

غربی و عربی بوده تا احتمال مشارکت در فرایند بازسازی سوریه و برقراری رابطه با پایتخت آن را ارزیابی کنند. در همین راستا، روزنامه الاخبار فاش کرد ماه گذشته جانشین رئیس شورای عالی امنیت امارات به سوریه سفر کرده و با رئیس کل اطلاعات این کشور دیدار کرده است. این روزنامه لبنانی با اشاره به اینکه شورای امنیت ملی امارات، بالاترین دستگاه امنیتی در آن کشور است که ریاست آن را رئیس دولت امارات به عهده دارد، نوشت علی محمد بن حماد الشامسی با میزبان سوری خود علاوه بر موضوعات امنیتی، درباره راه‌های بازسازی روابط ۲ کشور نیز گفت‌وگو کرده است؛ راه‌هایی که از ابتدای جنگ سوریه، اماراتی‌ها به درخواست و فشارهای سعودی‌ها آن را بستند.

الاخبار افزود: اینگونه که دریافت شد، طرف اماراتی اشتیاق خود برای بازگشت روابط دیپلماتیک را ابراز داشت اما در ابوطلی نوعی احتیاط وجود دارد که نمی‌خواهد خشم ریاض را برانگیزد. در این چارچوب، طرف اماراتی احتمال «بازگشت غیرمستقیم» روابط را مطرح کرد، بدین ترتیب که سفیر امارات در بیروت، مدیریت امور سفارت در دمشق را هم از پایتخت لبنان در دست گیرد. این روزنامه لبنانی با بیان اینکه از پاسخ طرف سوری به این پیشنهاد خبری ندارد، نوشت آنچه روشن است، ۲ کشور طی

اصلی ائتلاف متجاوز به یمن محسوب می‌شود، سه‌شنبه گذشته به دروغ ادعا کرد شرکای سعودی و اماراتی واشنگتن در این ائتلاف برای کاستن از به مخاطره افتادن جان غیرنظامیان در جریان عملیات نظامی در یمن، اقدام می‌کنند. پمپئو که ناچار بود برای ادامه سوخت‌رسانی به هواپیماهای نظامی عربستان و امارات در جریان عملیات در یمن این دروغ بزرگ را به نمایندگان کنگره بگوید، مدعی شد این دو کشور برای کاهش خطر آسیب به غیرنظامیان و زیرساخت‌های یمن، اقدامات موثری را انجام می‌دهند.

■ **غذای عجیب یمنی‌ها**

یک رسانه غربی در گزارشی تکان‌دهنده از وضعیت یمن خبر داده که «برگ‌های یک نوع انگور محلی» به تنها غذای مردم یک منطقه در یمن تبدیل شده است. طبق گزارش آسوشیتدپرس، در جریان سفر اخیر خبرنگاران این رسانه به یک منطقه از استان «حجه»، آنها شاهد صحنه‌هایی بسیار تکان‌دهنده از وضعیت ناگوار کودکان یمنی بودند. در ابتدای گزارش آمده است: «در یک گوشه دورافتاده از شمال یمن، بسیاری از خانواده‌ها هستند که کودکان‌شان برای غذا خوردن چیزی جز برگ‌های یک نوع انگور محلی ندارند». این

رسانه نوشت: «هرگز اصلی بهداشتی در اسلم (در استان حجه)، ملو از کودکان نحیف، خردسالانی بیش از حد لاغر و با چشمانی از حقه بیرون زده، است. پرستاران قطر بازوهای کودکان و خردسالان را اندازه گرفتند که فقط چند سانتیمتر بود و اینها نشانه‌ای از بدترین مراحل سوءتغذیه بود». طبق این گزارش، «تنها در سال جاری حداقل ۲۰ کودک یمنی به دلیل گرسنگی در این استان جان‌شان را از دست داده‌اند اما آمار واقعی احتمالا بسیار بیشتر از اینهاست، چرا که تنها خانواده‌های کمی مرگ کودکان‌شان را گزارش می‌دهند». طبق این گزارش، حدود ۲/۹ میلیون زن و کودک دچار سوءتغذیه هستند و ۴۰۰ هزار کودک دارای سوءتغذیه شدید در حال مبارزه برای بقا هستند و یک گام تا مرگ ناشی از گرسنگی فاصله دارند».

بنا بر گزارش‌های سازمان ملل، در حال حاضر ۸/۴ میلیون یمنی از مجموع ۲۹ میلیون نفر جمعیت این کشور با خطر گرسنگی مواجه هستند و به دلیل سقوط ارزش پول این کشور و ناتوانی تعداد بیشتری از مردم برای تهیه مواد غذایی، بزودی ۳/۵ میلیون نفر به تعداد افراد در معرض گرسنگی اضافه خواهد شد. نیروهای امدادرسان داخلی و بین‌المللی در یمن، به طور خاص درباره حملات اخیر ائتلاف عربستان سعودی و امارات متحده عربی به بندر «الحدیده» ابراز نگرانی کرده‌اند، چرا که حدود ۸۰ درصد از مواد غذایی، پزشکی و دیگر تجهیزات مورد نیاز از طریق این بندر وارد کشور می‌شود. این گزارش در حالی منتشر می‌شود که جنگنده‌های ائتلاف متجاوز سعودی، روز جمعه یک انبار متعلق به سازمان برنامه جهانی غذا در منطقه الحدیده یمن را بمباران کردند. هدف قرار گرفتن مراکز مربوط به نهادهای بین‌المللی از جمله برنامه جهانی غذا توسط عربستان نشان می‌دهد این کشور هیچ حد و مزی برای جنایتاش قائل نیست. بی‌وجهی سازمان ملل بویژه شورای امنیت سازمان ملل به بحران یمن، چراغ سبز نشان دادن به عربستان برای نادیده گرفتن همه مقررات و کنوانسیون‌های بین‌المللی و تشدید جنایتاش در یمن است.

و سپس یار دیگر به جلسه بازگشتند و در رای‌گیری بر سر انتخاب رئیس پارلمان شرکت کردند. نمایندگان فراکسیون ترک‌مانان پارلمان نیز دیروز در اعتراض به پاره‌ای مطالبات سیاسی خود، جلسه را ترک کردند. انتخاب الحلبوسی بر اساس توافق بین فراکسیون‌های بزرگ پارلمان (الفتح و سائرون)، به صورت رای‌گیری سریی انجام شد و ۲۹۸ نماینده از مجموع ۳۲۹ نماینده پارلمان عراق در رای‌گیری شرکت کردند. طبق این گزارش، در دومین جلسه پارلمان جدید همچنین کریم العاقلوی از فراکسیون سائرون به عنوان نایب اول و بشیر خلیل الحداد از حزب دموکرات کردستان عراق (حزب مسعود بارزانی) به عنوان نایبرئیس دوم پارلمان انتخاب شدند

در سایه توسل ترامپ به تحریم‌های بیشتر علیه کشورها

چین و روسیه علیه آمریکا جبهه واحد تشکیل دادند

گفت آمریکا قصد اعمال تحریم‌های بیشتر علیه طرح‌های انرژی روسیه و نیز طرح خط لوله گاز جریان شمالی ۲- را دارد.

ترامپ علیه چین و روسیه کار را به جایی رسانده

که این کشورها را دوباره به هم نزدیک کرده و در مقابل تهدیدات واشنگتن به همگرایی سوق یافته‌اند. روسیه سه‌شنبه گذشته بزرگ‌ترین مانور نظامی بعد از جنگ سرد را در شرایطی در شرق سیبری آغاز کرد که چین به طور گسترده در آن مشارکت داشت. یکی از اهداف اصلی این مانور که تا روز ۱۷ سپتامبر ادامه خواهد داشت، تمرین آمادگی برای استقرار سریع هزاران نیرو، هواپیما و وسایل نقلیه نظامی از غرب روسیه تا نواحی شرقی با حضور ۳۰۰ هزار نیروی نظامی روسیه که از

سال ۱۹۸۱ به این طرف بزرگ‌ترین رزمایش این کشور محسوب می‌شود، حامل پیام معناداری برای ارتش آمریکا و زورگویی‌های اقتصادی این کشور است و شاید برای همین بود که پنتاگون با ناراحتی اعلام کرد تحرکات نظامی این دو کشور را زیر نظر دارد. چین پیش از این با اعمال تعرفه ۲۵ درصدی روی ۲۰۰ میلیارد دلار کالای صادراتی این کشور به آمریکا مواجه بود و این در حالی است که واشنگتن مسکو و پکن را به اعمال تحریم‌های بیشتر نیز تهدید کرده‌است. رویترز جمعه به‌نقل از یک منبع آگاه گزارش داده که ترامپ به مشاوران و دستیارانش دستور داده مقدمات لازم برای اعمال تعرفه جدید علیه ۲۰۰ میلیارد دلار واردات کالاهای چینی را آماده کنند. درباره روسیه نیز وزیر انرژی آمریکا پنجشنبه در جمع خبرنگاران

گروه بین‌الملل: توسل دولت دونالد ترامپ به تحریم کشورهای مختلف جهان و از جمله اصرار بر تشدید تحریم‌ها علیه چین و روسیه،

این دو کشور را به سوی تشکیل جبهه‌ای واحد برای مقابله با آمریکا و حتی اروپا سوق داده است. چینی‌ها که کمتر وارد مباحث نظامی و همکاری‌های دفاعی با دیگر کشورها می‌شوند حالا در حرکتی بی‌سابقه بیش از ۳ هزار نیرو، ۳۰ فروند بالگرد، هواپیماهای جنگنده و بمبافکن و ده‌ها دستگاه تانک به رزمایش نظامی مشترک با روسیه با عنوان «وستوک ۲۰۱۸» اعزام کرده‌اند. همزمانی سفر رئیس جمهوری خلق چین با برگزاری رزمایش «وستوک ۲۰۱۸» با حضور ۳۰۰ هزار نیروی نظامی روسیه که از سال ۱۹۸۱ به این طرف بزرگ‌ترین رزمایش این کشور محسوب می‌شود، حامل پیام معناداری برای ارتش آمریکا و زورگویی‌های اقتصادی این کشور است و شاید برای همین بود که پنتاگون با ناراحتی اعلام کرد تحرکات نظامی این دو کشور را زیر نظر دارد. چین پیش از این با اعمال تعرفه ۲۵ درصدی روی ۲۰۰ میلیارد دلار کالای صادراتی این کشور به آمریکا مواجه بود و این در حالی است که واشنگتن مسکو و پکن را به اعمال تحریم‌های بیشتر نیز تهدید کرده‌است. رویترز جمعه به‌نقل از یک منبع آگاه گزارش داده که ترامپ به مشاوران و دستیارانش دستور داده مقدمات لازم برای اعمال تعرفه جدید علیه ۲۰۰ میلیارد دلار واردات کالاهای چینی را آماده کنند. درباره روسیه نیز وزیر انرژی آمریکا پنجشنبه در جمع خبرنگاران

چهارگوشه

۳ شهید در بیست‌ونجمین راهپیمایی بازگشت

روز جمعه، راهپیمایی بازگشت، برای بیست‌ونجمین هفته متوالی در مرز شرقی نوار غزه برگزار شد و تیراندازی نظامیان رژیم صهیونیستی برای پراکنده کردن مردم، ۳ شهید و بیش از ۲۰۰ زخمی بر جا گذاشت. سخنگوی حماس در همین راستا اعلام کرد مشارکت گسترده در راهپیمایی‌های بازگشت با اصرار برای ادامه این تظاهرات‌ها تا تحقق اهداف ادامه دارد. راهپیمایی بازگشت از ۳۰ مارس ۲۰۱۸ در راستای تأکید بر حق بازگشت فلسطینیان، اعتراض به محاصره غزه و نیز انتقال سفارت آمریکا به قدس، در مرز غزه با فلسطین اشغالی آغاز شد و همچنان ادامه دارد.

■ ■ ■

حمله موشکی یمنی‌ها به آرامکو

ارتش یمن می‌گوید یک فروند موشک بالستیک به پایتگاه نفتی آرامکو در جنوب عربستان سعودی شلیک کرده است. طبق این گزارش، موشک شلیک شده از نوع بالستیک بدر یک بوده و به این پایتگاه در منطقه جیزان واقع در جنوب غرب عربستان سعودی شلیک شده است. ارتش یمن پنجشنبه نیز یک موشک از همین نوع را که بومی این کشور است و در چهارمین سال تجاوز نظامی ائتلاف سعودی به یمن رونمایی شده، به پایگاه تازه‌تأسیس نیروهای ارتش عربستان سعودی در منطقه‌نجران شلیک کرده بود. جمعه‌همچنین یک فروند بالگرد متعلق به عربستان سعودی در استان المهره واقع در شرق یمن سقوط کرد و ۲ خلبان آن کشته شدند.

■ ■ ■

آزمایش موشک رادار گریز در رزمایش روسیه

ارتش روسیه که در حال برگزاری بزرگ‌ترین رزمایش خود در ۳۰ سال گذشته است، موشک‌های شیهه‌سازی شده‌ای شلیک کرده که از فناوری رادارگریزی در آنها بهره گرفته شده است. بنا بر این گزارش، یکی از مراحل رزمایش به تمرین مقابله با حمله گسترده دشمن با موشک‌های پیشرفته اختصاص داشته که در این مرحله، واحد ۷۶ پادفند روسیه که در منطقه بوریاتیا و سیبری مستقر شده است، توانسته است حمله دشمن فرضی با موشک‌های کروز ارتفاع پایین، موشک‌های بالستیک و راکت‌های دارای فناوری رادارگریزی را موفقیت دفع کند.

■ ■ ■

چین به کمک ونزوئلا می‌رود

لی کئی‌انگ، نخست‌وزیر چین حین استقبال از نیکلاس مادورو، رئیس‌جمهوری ونزوئلا که در سفری رسمی به پکن رفته است، گفت: از هر کمکی که از دست‌مان برآید نسبت به ونزوئلا دریغ نمی‌کنیم. وای او می‌داد: چین خواهان تداوم تجارت و معامله با ونزوئلاست. اظهارات نخست‌وزیر چین در حالی مطرح می‌شود که دولت دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا خصومت علیه کاراکاس را به اوج رسانده تا آنجا که علاوه بر وضع تحریم علیه مقامات ونزوئلا، در مواردی از حمله نظامی و کودتا علیه این کشور نیز دفاع کرده‌است. این درحالی است که ونزوئلا با شدیدترین بحران مالی تاریخ خود دست‌وپنجه نرم می‌کند.

■ ■ ■

حکم جلب پسران مبارک صادر شد

دادگاه جنایی قاهره روز گذشته حکم دستگیری «علا» و «جمال»، ۲ پسر حسنی مبارک، دیکتاتور سابق مصر را به اتهام کلاهبرداری از بورس صادر کرد. حسن هیکل، فرزند مرحوم محمد حسنین هیکل، نویسنده مشهور مصری و ۲ نفر دیگر به نام‌های احمد قحطی و یاسر العلوای از متهمان این پرونده هستند. دادستان کل اسبق مصر، اتهام کلاهبرداری از بورس و کسب غیرقانونی مبلغ مالی به ارزش ۱ میلیارد و ۵۱ میلیون و ۲۸ هزار و ۶۴۸ پوند را وارد کرده است. این افراد همچنین با اتهام فروش بانک ملی با هدف کسب سود و مساعدت برخی افراد به منظور دستیابی به سهام این بانک از طریق یکی از شرکت‌ها در قبرس مواجه هستند.

■ ■ ■

افزایش همکاری نظامی باکو و تل آویو

جمهوری آذربایجان از افزایش همکاری‌های نظامی، فغایی با رژیم صهیونیستی خبر داد. طبق این گزارش، معاون وزیر دفاع جمهوری آذربایجان روز شنبه به همین منظور با وزیر جنگ رژیم صهیونیستی که در رأس هیاتی برای دیداری رسمی وارد باکو، پایتخت آذربایجان شده، ملاقات کرد. در این نشست طرح‌های همکاری کنونی و آینده در بخش دفاعی بین ۲ طرف مورد بحث قرار گرفت. جمهوری آذربایجان از حضور نمایندگان رژیم صهیونیستی در سومین نمایشگاه دفاعی به نام «آدکس ۲۰۱۸» که ماه جاری در باکو برگزار می‌شود، استقبال کرد. جمهوری آذربایجان یکی از خریداران عمده تسلیحاتی نظامی از تل آویو است و یک شرکت پهبادسازی اسرائیلی نیز در این کشور کارخانه‌ای را برای تولید مشترک پهباد با جمهوری آذربایجان تاسیس کرده است.